

Juraj Matejev Dalmatinac, putti s natpisom o gradnji apsida (1443) i potpisom autora:
HOC OPUS CUVARUM FECIT MAGISTER GEORGIUS MATHEI DALMATICUS

• GEORGIUS MATHEI DALMATICUS

Predgovor

Uoči obljetnice smrti Jurja Matejeva Dalmatinca Institut za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu organizirao je dvogodišnje istraživanje s ciljem prikupljanja građe i razjašnjavanja problema Jurjeva djela. Projektom je rukovodio dr. Milan Prelog. U tu svrhu vršena su i fotogrametrijska i arhitektonska snimanja spomenika, kao i fotografiranje, a rezultati su bili izloženi na tematskoj izložbi postavljenoj u novootvorenom gradskom muzeju Šibenika. Način obrade arhitektonskih spomenika kao i fotografija na izložbi izražavao je određeni pristup i svojevrsnu vizualnu interpretaciju Jurjeva djela. Dio tih priloga objavljujemo u ovoj knjizi. Fotogrametrijske snimke izveo je Zavod za fotogrametriju Geodetskog fakulteta u Zagrebu, arhitektonske snimke arhitekti I. Tenšek i D. Stepinac iz Instituta za povijest umjetnosti, a fotografije K. Tadić. Uz 250 fotografija, osamdesetak fotogrametrijskih i arhitektonskih snimaka, izložba je obuhvaćala i originalne Jurjeve skulpture iz Šibenika (sv. Petar i sv. Jakov) i Splita (anđeo i Marija Navještenja, anđeo lučonoša) te odljeve djelâ iz Splita, Kaštel-Lukšića i Ancone. I ovom prilikom najtoplije zahvaljujemo A. Calvaniju i M. Polichetti, kolegama iz Soprintendenze degli monumenti u Anconi, na susretljivosti u organiziranju izrade odljeva, kao i talijanskoj vladi koja nam je poklonila odljeve lunete crkve sv. Augustina, lika Milosrđa i Konjanika s Loggia dei Mercanti. Institut je odljeve poklonio Gliptoteci JAZU u Zagrebu, gdje su pristupačni podjednako znanstvenicima kao i širokoj publici.

U povodu 500-godišnjice smrti Jurja Matejeva Dalmatinca — nesumnjivo najkompleksnijeg i najznačajnijeg graditelja i kipara sredine 15. stoljeća u Dalmaciji — održan je u rujnu 1975. godine u Šibeniku znanstveni simpozij. Na temelju poziva upućenog institucijama i pojedincima za tri okvirne teme simpozija — problem porijekla Jurjeve umjetnosti, djelo Jurja Dalmatinca i radionice u zemlji, te difuzija u Italiji, prija-

vili su se brojni domaći i strani stručnjaci. Neki od prijavljenih nisu, na žalost, mogli sudjelovati (G. Belli, M. D'Elia, M. Polichetti, M. Salmi) tako da je na simpoziju u Šibeniku od 21. do 24. 9. 1975. godine sudjelovalo 29 referenata kojih priloge objavljujemo. Zbog složenih objektivnih uvjeta i različitih subjektivnih razloga do objavljivanja referata došlo je tek sada. Ovo višegodišnje odlaganje nesumnjivo je veliki gubitak za povijest umjetnosti, jer bi objavljeni radovi poticali daljnja istraživanja, a zakašnjenje je nepravedno i prema onim autorima koji su odmah ili u razumnom roku predali tekstove referata, te im se redakcija iskreno ispričava. Smatrali smo, međutim, da je unatoč zakašnjenju ipak neophodno objaviti Zbornik radova šibenskog simpozija o Jurju Matejevu Dalmatincu.

Referate objavljujemo na jeziku na kojem su napisani, u obliku u kojem su predani i redigirani prije objavljivanja od samih autora. Na zahtjev redakcije autori referata nisu ništa mijenjali niti dodavali u tekstovima. Ukoliko je bilo neophodno, samo su nadopunjali bilješke upućujući na one studije što su ih sami u međuvremenu o toj temi objavili ili što su od objavljenih za dotičnu temu najrelevantnije. Uz referate objavljuju se sažeci na talijanskom, odnosno na hrvatskom jeziku, što su bili napisani i umnoženi prije simpozija, te podijeljeni sudionicima. Nakon referata održana je diskusija u kojoj su sudjelovali mnogi sudionici; ovdje objavljujemo samo diskusiju G. Gamulina i završnu riječ M. Preloga.

Na žalost, unatoč nastojanju redakcije i dugom vremenskom rasponu, pojedini autori nisu predali integralne tekstove referata, pa objavljujemo samo sažetke sa simpozija (T. Maroević, W. Wolters, M. Suić). Dr. Ž. Jiroušek koji je govorio o problemu rekonstrukcije oltara sv. Staša u Splitu nije predao ni sažetak. Od J. Stošića nismo također primili ni sažetak ni referat, a budući da je tema o kojoj je na šibenskom simpoziju referirao — Izvori i metode arhitektonskog projektiranja Jurja Dalmatinca — veoma važna, a metodski pristup originalan, to ovdje barem bilježimo u očekivanju da studija bude objavljena. U prilogu objavljujemo tekst istog autora pisan kao uvodni u prvu sekciju šibenske izložbe.

Čitava akcija proslave obljetnice, istraživanja, izložbe kao i održavanje simpozija bila je omogućena materijalnom pomoći Fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti SR Hrvatske.

Radovan IVANČEVIĆ

Prefazione

In settembre 1975 a Sebenico era organizzato il convegno scientifico in occasione del V centenario della morte di Giorgio di Matteo Dalmata (detto Giorgio da Sebenico) il più famoso ed importante architetto e scultore del quattrocento in Dalmazia. Il programma del convegno trattava tre temi fondamentali: il problema dell'origine dell'arte di Giorgio, le sue opere ed il contributo delle botteghe nella regione, nonché la diffusione in Italia. Sono stati invitati i più noti specialisti e le istituzioni pertinenti, ed hanno aderito numerosi partecipanti dalla Jugoslavia e dagli altri paesi. Purtroppo, alcuni di loro non hanno potuto partecipare (G. Belli, M. D'Elia, M. Polichetti, M. Salmi, L. Puppi, W. Wolters) così che al convegno a Sebenico dal 21 al 24 sett. 1975 sono stati presentati i lavori dei 29 qui avvisati.

Per i diversi motivi, sia soggettivi sia oggettivi, la pubblicazione si è prolungata fino ad oggi, e questo ritardo rappresenta senz'altro un grande danno alla Storia dell'arte, perché i risultati ottenuti avrebbero favorito le ricerche ulteriori sull'opera del nostro. La redazione inoltre sente il dovere di chieder scusa a coloro che hanno consegnato i suoi lavori entro il termine previsto. Tuttavia siamo convinti che era necessario pubblicare gli Atti del convegno nella edizione permanente dell'Istituto di Storia dell'Arte »RADOVI« No. 3 — 5, 1982.

Anche in quest'occasione vogliamo ringraziare ai colleghi della Soprintendenza dei Monumenti di Ancona per la Loro gentile collaborazione, nonché al Governo Italiano che ci ha donato i calchi di Giorgio, che sono stati collocati dopo la Mostra di Sebenico alla Gliptoteca di Zagabria e così sono accessibili agli studiosi e tutto l'altro pubblico.

Radovan IVANČEVIĆ